

Läkemedel - Lokala subventioner av läkemedel eller närliggande varor

Innehåll

Läkemedel - Lokala subventioner av läkemedel eller närliggande varor	1
Syfte och omfattning.....	2
Preventivmedelssubvention för kvinnor som fyllt 21 men inte 26 år	2
Postkoital antikonception (akut-p-piller).....	4
Spolvätskor och spädningvätskor	5
Psykosläkemedel till patienter som saknar sjukdomsinsikt	7
Smittskyddsläkemedel.....	8
Sondmat och aggregat till personer över 16 år.....	10
Kosttillägg till personer över 16 år	11
Subvention av läkemedel utanför läkemedelsförmånen	12
Läkemedel utan förmån förskrivna inom Nära vård och hälsa (offentlig primärvård, habiliteringen, äldreomsorgsenheten, med mera)	13
Läkemedel utan förmån förskrivna av privata vårdcentraler eller specialistmottagningar som har avtal med Region Uppsala.....	14
Läkemedel utan förmån förskrivna av Akademiska sjukhuset.....	15
Läkemedel utan förmån förskrivna av Lasarettet i Enköping.....	16
Läkemedel till personer som vistas i landet utan tillstånd.....	17
Flyktingar från Ukraina som inte sökt uppehållstillstånd.....	18
Läkemedel på särskilt boende.....	19
Dokumenthistorik.....	19

Syfte och omfattning

Dokumentet beskriver riktlinjer vid förskrivning av läkemedel och närliggande varor som omfattas av lokalt beslutade subventioner i Region Uppsala. Regelverket omfattar alla patienter som söker vård i Uppsala län. För patienter bosatta i andra län kommer apoteket fakturera hemregionen.

Andra svenska regioner har mer eller mindre motsvarande lokala subventioner. Önskas mer information om dessa kan de nås via e-Hälsomyndighetens hemsida: [Subventioner, E-hälsomyndigheten.se](https://www.ehalsomyndigheten.se).

Preventivmedelssubvention för kvinnor som fyllt 21 men inte 26 år

Subventionen gäller läkemedel för antikonception inom läkemedelsförmånen samt pessar enligt beslut i Regionfullmäktige. Observera att det samtidigt förekommer en nationell subvention med kostnadsfria antikonceptionsmedel inom läkemedelsförmånen för ungdomar 18–20 år.

Vem får förskriva?

Läkare och barnmorskor.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- Subventionen omfattar personer bosatta i Sverige från 21 år till den dag de fyller 26 år.
- Gäller antikonceptionsmedel, till exempel p-piller, hormonspiral, p-stav. Även preparat med samtidig annan indikation, som akne och rikliga menstruationer, förskrivna av läkare omfattas.
- För preventivmedel som inte ingår i läkemedelsförmånen, det vill säga inte kan förskrivas inom högkostnadsskyddet, betalar patienten hela kostnaden själv. Om mottagningen eller vårdcentralen av medicinska skäl vill stå för kostnaden, se **Subvention av läkemedel utanför läkemedelsförmånen**. Gällande kopparspiral, som är en medicinteknisk produkt till skillnad från hormonspiral, rekvideras denna av förskrivande enhet som står för kostnaden och den är således kostnadsfri för patienten. Kopparspiral subventioneras för kvinnor i alla åldrar.
- Information som ska anges på receptet av förskrivare:
Ingen särskild information behöver anges.

Pessar

Ett pessar och en tub spermiehämmande gel får lämnas ut kostnadsfritt till personer som inte fyllt 26 år. Beställningen görs av förskrivande mottagning från valfri leverantör och faktureras Regionkontoret.

Kontaktperson

Sarah Watson.

Telefonnummer: 018-617 51 49.

E-post: lakemedel@regionuppsala.se.

Fakturamottagare

Apoteket fakturerar Hälso- och sjukvårdsavdelningen, Regionkontoret.

Postkoital antikonception (akut-p-piller)

Akut-p-piller kan delas ut vid länets ungdomsmottagningar. För ungdomar som inte kan ta sig till en ungdomsmottagning finns möjlighet för barnmorska vid ungdomsmottagning att förskriva akut-p-piller på recept. Hela beloppet faktureras ungdomsmottagningen.

Vem får förskriva?

Barnmorska vid ungdomsmottagning inom Nära vård och hälsa.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- Invånare i Uppsala län.
- Subventionen gäller akut-p-piller innehållande levonorgestrel (G03AD01) eller ulipristal (G03AD02).

Information som ska anges på receptet av förskrivare

Betalas av Nära vård och hälsa

Kontaktperson

Anncharlotte Grudén.

Telefonnummer: 018-617 20 24.

E-post: lakemedel@regionuppsala.se.

Fakturamottagare

Apoteket fakturerar Nära vård och hälsa. Om fakturerande apotek inte känner till fakturaadressen faktureras Regionkontoret, som vidarebefordrar fakturan till respektive mottagning.

Spolvätskor och spädningsvätskor

Spolvätskor klassas som läkemedelsnära medicintekniska produkter. Spädningsvätskor för parenteral användning klassas som läkemedel.

Spolvätskor och spädningsvätskor ingår i de kommunala akutförråden med läkemedel och medicintekniska produkter som finns hos vård- och omsorgsgivare framför allt på särskilda boenden. Region Uppsala har kostnadsansvar för dessa varor. Till patienter som är knutna till hemsjukvård eller ett särskilt boende krävs inga recept, utan sjuksköterskan kan hämta spol- och spädningsvätskorna från förrådet.

Samtliga spolvätskor och spädningsvätskor som inte omfattas av läkemedelsförmånen subventioneras av Region Uppsala. Kostnaden för spädningsvätskor som omfattas av läkemedelsförmånen hanteras som andra läkemedel inom förmånen.

Vem får förskriva?

Läkare och sjuksköterskor med förskrivningsrätt.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- Invånare i Uppsala län.

Information som ska anges på receptet av förskrivare

Både spolvätskor och spädningsvätskor ska förskrivas via mallar i Cosmic. För spolvätskor och spädningsvätskor som inte omfattas av förmånen framgår den information som apoteket behöver för att kunna lämna ut produkten utan kostnad för patienten, inklusive varunummer och fakturamottagare. Ingen ytterligare information behöver anges av förskrivaren.

Spolvätskor: sök mall via **Förbrukningsvara** och sökord **spolvätska**.

Spädningsvätskor: sök mall via **Läkemedel** och sökord **spädningsvätska**.

Observera att spädningsvätskor utan förmån **inte får förskrivas utan mall**, eftersom detta medför att patienten får stå för kostnaden på apotek.

Om det saknas en mall för en spolvätska eller spädningsvätska som en vårdenhet har behov av, skickas en förfrågan till regionens mallansvariga på EPJ via ärendehanteringssystemet Easit. Det går även att skicka e-post till lakemedel@regionuppsala.se.

Kontaktperson

Sarah Watson.

Telefonnummer: 018-617 51 49.

E-post: lakemedel@regionuppsala.se.

Fakturamottagare

Apoteket fakturerar Hälso- och sjukvårdsavdelningen, Regionkontoret.

Psykosläkemedel till patienter som saknar sjukdomsinsikt

Vem får förskriva?

Läkare med specialistkompetens inom psykiatri.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- Invånare i Uppsala län.
- Patient med bristandes sjukdomsinsikt, som kan leda till att läkemedlen inte hämtas ut.
- Läkemedel inom **ATC-kod N05A** (neuroleptika, psykosläkemedel).

Information som ska anges på receptet av förskrivare

Rekvosition enligt landstingsbeslut 97-02.

Kontaktperson

Sarah Watson.

Telefonnummer: 018-617 51 49.

E-post: lakemedel@regionuppsala.se.

Fakturamottagare

Apoteket fakturerar Akademiska sjukhuset respektive privat vårdgivare med vårdavtal.

Smittskyddsläkemedel

Kostnadsfrihet för patienter vid behandling av allmänfarlig sjukdom enligt Smittskyddslagen. Läkemedel som har förskrivits mot en allmänfarlig sjukdom och som förskrivaren bedömer minska risken för smittspridning är kostnadsfria för patienten.

Vem får förskriva?

Läkare och barnmorskor inom ordinarie förskrivningsrätt.

Information som ska anges på receptet av förskrivare

Kostnadsfritt enligt SmL.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- Behandlande förskrivare avgör om läkemedlet är kostnadsfritt enligt smittskyddslagen.
- E-recept måste vara försett med personnummer.
- Pappersrecept bör vara utmärkt med namn och födelsedatum.
- Arbetsplatskod måste anges.
- Apoteket har skyldighet att göra generiskt utbyte enligt Läkemedelsverkets förteckning. Om det finns medicinska skäl att motsätta sig byte ska detta anges på receptet av förskrivaren.
- Regionens kostnadsansvar omfattar:
 - Personer som är bosatta i Sverige enligt 5 kap. socialförsäkringsbalken.
 - Personer som är försäkrade i andra EES-länder eller Schweiz. Det europeiska sjukförsäkringskortet ska visas upp vid läkarbesök och receptexpeditionen.
 - Personer som vistas i landet utan tillstånd (papperslösa).
 - Utländska sjömän när det gäller läkemedel vid gonorrhé, klamydia och syfilis enligt internationell överenskommelse.

Kontaktperson

Sarah Watson.

Telefonnummer: 018-617 51 49.

E-post: lakemedel@regionuppsala.se.

Lagtexter

[Smittskyddslagen \(2004:168\), Riksdagen.se](#).

[Lag om hälso-och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd \(2013:407\), Riksdagen.se](#).

Kostnadsansvar

Smittskyddsenheten har kostnadsansvar, men har rätt att kontakta förskrivande enhet om ordinationen inte anses vara inom Smittskyddslagen.

Sondmat och aggregat till personer över 16 år

Sondmat och aggregat kan förskrivas till personer i Uppsala län som inte kan försörja sig via vanlig mat eller energität kost. Produkterna ska beställas av företrädesvis **dietist via upphandlad distributör**.

I nödfall kan enstaka förpackningar förskrivas via Cosmic enligt nedan:

Vem får förskriva?

Dietist eller läkare med specialistkompetens.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- Personer folkbokförda i Uppsala län.
- Från den dag man fyller 16 år.

Kontaktperson

Karin Blom Malmberg.

Telefonnummer: 018-611 43 39.

E-post: karin.blom.malmberg@akademiska.se.

Fakturamottagare

Apoteket fakturerar Akademiska sjukhuset.

Kosttillägg till personer över 16 år

Subventionerade kosttillägg kan vara aktuella för personer som inte kan försörja sig med vanlig mat/energität kost och som har eller riskerar sjukdomsrelaterad undernäring eller näringsbrist. Produkterna **ska beställas** av **dietist via upphandlad distributör**.

I nödfall kan enstaka förpackningar förskrivas via läkemedelsmodulen i Cosmic enligt nedan.

Vem får förskriva?

Dietist eller läkare med specialistkompetens.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- Personer folkbokförda i Uppsala län.
- Från den dag man fyller 16 år.
- Glutenfria produkter subventioneras inte till personer över 16 år.

Information som ska anges vid ordination

Beställning specialdestinerade livsmedel och näringsprodukter.

Kontaktperson

Karin Blom Malmberg.

Telefonnummer: 018-611 43 39.

E-post: karin.blom.malmberg@akademiska.se.

Fakturamottagare

Apoteket fakturerar Akademiska sjukhuset.

Subvention av läkemedel utanför läkemedelsförmånen

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutar vilka produkter som ska ingå i läkemedelsförmånen. Det har blivit allt vanligare att TLV beslutar att produkter inte ska ingå i förmånen, alternativt belägger dem med restriktioner på grund av att de inte bedöms vara kostnadseffektiva. I en överenskommelse mellan SKR och staten har regionerna förbundit sig att i undantagsfall kunna stå för kostnaden för dessa produkter.

För att så kallad undantagshantering ska vara tillämplig krävs att följande fyra förutsättningar ska vara uppfyllda:

1. Enskilda patienter = undantagsfall.
2. Synnerligen angelägna medicinska behov.
3. Behandlingsalternativ saknas.
4. Användningen bedöms vara kostnadseffektiv i det enskilda fallet, jämfört med andra alternativ inom vården.

Tabell: Praktisk hantering av ärenden då Region Uppsala subventionerar kostnaden för läkemedel utanför läkemedelsförmånen.

Verksamhet	Beslutsfattare om subvention	Dialog innan beslut med	Faktura-mottagare	Kostnaden hamnar på	Anges på receptet
Akademiska sjukhuset.	Verksamhetschef.	Chefsapotekare.	Chefsapotekare.	Beslutande verksamhet.	Betalas av Akademiska sjukhuset.
Lasarettet i Enköping.	Verksamhetschef.	Chefsläkare.	Chefsläkare.	Verksamhetsområdet.	Betalas av Lasarettet i Enköping.
Nära vård och hälsa (offentlig primärvård mm).	Verksamhetschef.	Chefsläkare.	Chefsläkare.	Beslutande verksamhet.	Betalas av Nära vård och hälsa.
Privata vårdcentraler, privata specialistmottagningar.	Verksamhetschef.	Regionkontorets chefläkare.	Hälso- och sjukvårdsavdelningen, Regionkontoret.	Beslutande verksamhet.	Betalas av Region Uppsala centralt.

Läkemedel utan förmån förskrivna inom Nära vård och hälsa (offentlig primärvård, habiliteringen, äldreomsenheten, med mera)

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutar vilka produkter som ska ingå i läkemedelsförmånen. Det har blivit allt vanligare att TLV beslutar att produkter inte ska ingå i förmånen, alternativt belägger dem med restriktioner på grund av att de inte bedöms vara kostnadseffektiva. I en överenskommelse mellan SKR och staten har regionerna förbundit sig att i undantagsfall kunna stå för kostnaden för dessa produkter.

Vem får förskriva?

Läkare verksam inom Nära vård och hälsa.

Information som ska anges på receptet av förskrivare

Betalas av Nära vård och hälsa.

Fakturamottagare

Apoteket fakturerar Nära vård och hälsa. Om fakturerande apotek inte känner till fakturaadressen faktureras Regionkontoret, som vidarebefordrar fakturan till respektive vårdcentral/klinik.

Kontaktpersoner

Johan Wallström

Telefonnummer: 018-617 16 17.

E-post: johan.wallstrom@regionuppsala.se.

Sarah Watson.

Telefonnummer: 018-617 51 49.

E-post: lakemedel@regionuppsala.se.

Läkemedel utan förmån förskrivna av privata vårdcentraler eller specialistmottagningar som har avtal med Region Uppsala

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutar vilka produkter som ska ingå i läkemedelsförmånen. Det har blivit allt vanligare att TLV beslutar att produkter inte ska ingå i förmånen, alternativt belägger dem med restriktioner på grund av att de inte bedöms vara kostnadseffektiva. I en överenskommelse mellan SKR och staten har regionerna förbundit sig att i undantagsfall kunna stå för kostnaden för dessa produkter.

Vem får förskriva?

Läkare verksam vid privat vårdcentral eller på en specialistmottagning som har avtal med Region Uppsala.

Information som ska anges på receptet av förskrivare

Betalas av Region Uppsala centralt.

Kontaktperson

Respektive verksamhetschef.

Fakturamottagare

Apoteket fakturerar Regionkontoret, som vidarebefordrar fakturan till respektive vårdcentral eller klinik.

Läkemedel utan förmån förskrivna av Akademiska sjukhuset

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutar vilka produkter som ska ingå i läkemedelsförmånen. Det har blivit allt vanligare att TLV beslutar att produkter inte ska ingå i förmånen, alternativt belägger dem med restriktioner på grund av att de inte bedöms vara kostnadseffektiva. I en överenskommelse mellan SKR och staten har regionerna förbundit sig att i undantagsfall kunna stå för kostnaden för dessa produkter.

Vem får förskriva?

Läkare på Akademiska sjukhuset.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- Invånare i Uppsala län.
- Aktuella läkemedel: läkemedel som inte ingår i läkemedelsförmånen.

Information som ska anges på receptet av förskrivare

Betalas av Akademiska sjukhuset.

Kontaktperson

Hans Sjöberg, chefsapotekare.
Telefonnummer: 018-611 20 14.
E-post: hans.sjoberg@akademiska.se.

Fakturamottagare

Apoteket fakturerar Akademiska sjukhuset. Kostnaden hamnar på förskrivande verksamhet.

Läkemedel utan förmån förskrivna av Lasarettet i Enköping

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutar vilka produkter som ska ingå i läkemedelsförmånen. Det har blivit allt vanligare att TLV beslutar att produkter inte ska ingå i förmånen, alternativt belägger dem med restriktioner på grund av att de inte bedöms vara kostnadseffektiva. I en överenskommelse mellan SKR och staten har regionerna förbundit sig att i undantagsfall kunna stå för kostnaden för dessa produkter.

Vem får förskriva?

Läkare på Lasarettet i Enköping.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- Invånare i Uppsala län.
- Aktuella läkemedel: läkemedel som inte ingår i läkemedelsförmånen.

Information som ska anges på receptet av förskrivare

Betalas av Lasarettet i Enköping.

Kontaktperson

Aslak Rautio, chefsläkare.

Telefon: 017-141 85 40.

E-post: aslak.rautio@region uppsala.se.

Fakturamottagare

Apoteket fakturerar Lasarettet i Enköping. Kostnaden hamnar på förskrivande verksamhet.

Läkemedel till personer som vistas i landet utan tillstånd

Enligt lag är regioner sedan 1 juli 2013 skyldiga att erbjuda vuxna personer som vistas i landet utan tillstånd samma subventionerade hälso- och sjukvård som vuxna asylsökande, det vill säga vård som inte kan anstå och läkemedel som förskrivs i samband sådan vård samt mödrahälsovård. Detta gäller både de personer som omfattas av massflyktingsdirektivet, det vill säga från Ukraina, och de som inte gör det.

Turister som uppehåller sig legalt i Sverige omfattas inte av dessa regler.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- **Asylsökande omfattas inte**, utan har en egen läkemedelssubvention via Migrationsverket.
- Subventionen gäller läkemedel och hjälpmedel inom läkemedelsförmånen.
- Vad som utgör vård som inte kan anstå avgörs av hälso- och sjukvårdspersonal.
- Särskilda läkemedel förskrivs med endast ett uttag.
- Smittskyddsläkemedel hanteras enligt SML.
- Asylsökande omfattas inte, utan har en egen läkemedelssubvention via Migrationsverket.

Information som ska anges på receptet av förskrivare

I doseringsfältet på receptblankett eller e-recept anges:

UTill - betalas av Region Uppsala.

Kontaktperson

Sarah Watson.

Telefonnummer: 018-617 51 49.

E-post: lakemedel@region uppsala.se.

Lagtext

[Lag om hälso-och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd \(2013:407\), Riksdagen.se.](#)

Flyktingar från Ukraina som inte sökt uppehållstillstånd

Personer som flytt kriget i Ukraina och behöver vård ska få vård som asylsökande, vilket innebär att personer som inte har fyllt 18 år ska erbjudas vård och tandvård i samma omfattning som den som är bosatt i Uppsala län. Personer som har fyllt 18 år ska erbjudas omedelbar vård och vård/tandvård som inte kan dröja, mödrahälsovård, vård vid abort och preventivmedelsrådgivning.

Kriterier

Följande kriterier gäller:

- När personer som **flytt från Ukraina** har fått sitt uppehållstillståndskort (UT-kort eller ifyllt blankett för ansökan om detta), **ska denna rutin ej användas** utan då gäller samma rutiner som för övriga asylsökande.
- Patienten ska kunna göra det troligt att de varit bosatta i Ukraina
- Subventionen gäller läkemedel och hjälpmedel **inom läkemedelsförmånen** samt smittskyddsläkemedel.
- Vad som utgör vård som inte kan dröja avgörs av hälso- och sjukvårdspersonal.
- Särskilda läkemedel förskrivs med endast ett uttag.
- Asylsökande omfattas inte, utan har en egen läkemedelssubvention via Migrationsverket.

Det går att skicka e-recept åt patienter som saknar svenskt personnummer men har ett reservnummer i Cosmic (sista siffran är ersatt av en bokstav). Ett sådant recept kan inte skickas till apotekens gemensamma e-receptbrevlåda utan måste skickas till ett specifikt apotek, som väljs i listan. Förskrivaren måste alltså komma överens med patienten om vilket apotek patienten ska hämta ut läkemedlen på.

I doseringsfältet på receptblankett eller e-recept anges:

UTill - Betalas av Region Uppsala.

Kontaktperson

Sarah Watson.

Telefonnummer: 018-617 51 49.

E-post: lakemedel@regionuppsala.se.

Läkemedel på särskilt boende

Läkemedel till basförråd (lista 1-3) beställs endast av utsedda kommunala sjuksköterskor via ett webbaserat system hos ApoEx.

Kontaktperson

Sarah Watson.

Telefonnummer: 018-617 51 49.

E-post: lakemedel@regionuppsala.se.

Dokumenthistorik

Författare:

Anna Karin Lidehäll och Thomas Lindqvist, Regionkontorets hälso- och sjukvårdsavdelning.

Datum:

- 2019-04-09 Nytt dokument i DocPlus.
- 2021-06-02 Anna-Karin Lidehäll: avsnitt om sondmat och kosttillägg. Byte av några kontaktpersoner och lagt till Irriflex NaCl och sterilt vatten under spolvätskor.
- 2022-03-17 Sarah Watson, Tomas Enoksson, Thomas Lindqvist, Torbjörn Linde: Revidering av kontaktuppgifter samt tillagd tillfällig rutin för läkemedel till flyktingar från Ukraina.
- 2022-08-26 Uppdatering av tillfällig rutin för hantering av pessar i väntan på utredning om eventuell upphandling. Tillägg om nationell subvention med kostnadsfria antikonceptionsmedel inom läkemedelsförmånen för ungdomar 18–20 år. Sarah Watson
- 2023-03-20 Sarah Watson. Tillägg och förtydligande gällande subventionering av kopparspiral.
- 2023-09-11 Sarah Watson. Förtydligande angående spolvätskor. Uppdatering av kontaktperson på Nära vård och hälsa.
- 2023-11-21 Sarah Watson. Förtydligande angående flyktingar från Ukraina som ej sökt uppehållstillstånd.
- 2023-12-01 Anna Lundberg. Förtydligande angående spolvätskor och spädningvätskor.
- 2024-04-22 Anna Lundberg. Förtydligande angående kostnad för spädningvätskor som omfattas av läkemedelsförmånen.
- 2024-05-31 Anncharlotte Grudén. Tillägg akut-p-piller.